

URSZULA KOZIOŁ

*A galamb legendája**

Legendaként milyen talányos,
hogy galambdúcos a hazája,
Pablo galambját az orv kormányos
beleölte a kék Dunába.

Tanúsítja a véres föld is.
A galamb rángatózó árnya
a kormányoson vergölődik,
míg elmerül a kék Dunában.

Kinek kell ma a csönd, a kékség,
mikor a sikoly torkon vágva.
Pablo, galambsorsú a békéd.
Kormányos az úr a Dunán ma.

1956 ősze

---

* Utalás az 1948-ban Wrocławban a béke védelmére rendezett Értelmiségiek Világkongresszusára, amelyen Pablo Picasso is részt vett és alkalmi rajzot készített a békegalambról. 1956 őszén ez „síró galambbá” ábrázolva a magyar forradalom jelképe lett Lengyelországban. (A fordító megjegyzése.)

Ne nézzünk az igazság szemébe

az igazságnak nincs szeme
nincs arca
nincs nyelve

az igazságnak nincs szárnya
egyáltalán nem a hetedhét
országon túl lakik

úgy vélem hogy az igazság
inkább egyfajta gyöttrő daganat
mely belülről feszít

gondolom hogy bizony
amolyan lepedékes
nyalábbá sodorintott
kényelemromboló valami a bőröd alatt
hirtelen felfújja magát
kétségbeesett
sötét jeleket ad
mint a süketnémát
megfejtendő mimikája

fáj
fojtogat
már nem hallgathatsz tovább

ordítasz

Lengyel lecke

Fiatalemlernek

A „tudom” és a „nem tudom” között
veszélyes jelekkel teleszórt lehetőség-tér húzódik
ama „biztonsági szelepek” vagy vészkijáratok
kétkedései és kérdései
amelyeket katasztrófa esetén mérlegelhetsz

madárszerűen felborzadt hátuk azt tanácsolja
ne tedd ki a végső pontokat
és ne tűzd gombostűre
a röpke pillangókat

tanulj meg „nem tudom”-ot mondani
tanulj meg „nem ismerem”-et, „nem emlékszem”-et mondani
tanulj meg nem beszélni

gyakorold végkimerülésig az emlékezést
tudd hogy jogod van tévedni
némának lenni

ragaszkodj a történelem szélfúvása
 és a légnyomásváltozás által keltett fülzúgáshoz
 amely az élet eseményeit
 tüneményekké változtatja

Megint nem írtam meg

Ma megint elfelejtettem megírni *Don Quijotét*
 apránként nem értem magam
 hogy süllyedhettem idáig

miként feledkezhettem meg arról
 hogy legfőbb ideje megírni
 a magam *Don Quijotéját*

megbocsáthatatlan hogy élete során az ember
 egyetlen egyszer se írja meg *Don Quijotét*
 mondhattok bármit
 ez számomra felfoghatatlan

Miként történhetett mondja meg valaki
 hogy életem során teljesen megfeledkeztem arról
 hogy végre meg kell írnom *Don Quijotét*

Könnyen nevettek rajtam
 kiállítási tárgynak is tekinthettek
 múzeumba való ódonat ódon figurának
 de hátamon a hideg futkos
 amikor tudatosodik bennem
 hogy nem írtam meg *Don Quijotét*

Adjatok egy korty sherryt
 vagy ami a kezetek ügyében van
 mert rögtön megüt a guta ha arra gondolok
 nem értitek meg hogy már
 soha nem írom meg *Don Quijotét*
 fogalmatok sincs róla
 hogy ez mit jelentett nekem öröktől fogva

Ne találgassátok
és menjetek a pokolba
jól látom ahogy hátam mögött
a homlokotok kopogtatjátok
egyikőtök se érti meg szarháziak hogy
milyen az amikor az ember már biztosan tudja
hogy már soha, igen, soha
nem írja meg a *Don Quijotét*.

KOVÁCS ISTVÁN *fordításai*

URSZULA KOZIOŁ (1931), a Stanisław Grochowiak életművével fémjelzett 1956-os („Współczesno”, *Kortárs* című folyóiratról elnevezett) nemzedék egyik legkiválóbb képviselője. Lengyel szakot végzett a Wrocław-i Egyetemen, s indulásától kezdve Szilézia történelmi fővárosához kötődik. Költőként az 1957-ben megjelent *Gumikockák* (Gumowe klocki) című kötetével mutatkozott be. Sajátos nyelvezetét, stílusát kelet-lengyelországi szülőföldjének sokrétű hagyománya hatja át, de költői világképének markáns vonásait rajzolják a létértelmezés Gottfried Benn-i filozófiai kérdései és válaszkísérletei.